

gramatikos klausimai: posesyvumo raiška kilmininku ir naudininku, žodžio *jestli* funkcionavimas skirtingose šnekamosios kalbos konstrukcijose ir istorinė ilgųjų senosios čekų kalbos esamojo laiko veikiamųjų dalyvių raida. Plačiau apie konstrukcijų gramatiką žr. <http://www.constructiongrammar.org>.

J. Rachilinos (Maskva) paskaitose buvo tęsiama konstrukcijų gramatikos tema ir parodytas jos taikymas rusų ir kitų kalbų medžiagai. Pradėta nuo rusų kalbos konstrukcijų, kur predikatyvai gali būti žymimi įnagininku arba vardininku (*Сын рос послушн-ым/-ый* ir pan.), vėliau pereita prie tipologinės lygio konstrukcijų analizės (*kas yra, siekia kam iki ko* ir pan.) ir baigta rusų kalbos būdvardžių perkeltinių reikšmių formavimosi apžvalga.

Be minėtų paskaitų, mokyklos dalyviai galėjo bendrauti su profesoriumi W. Smoczyńskiu (Krokuva) ir aptarti aktuales baltistikos ir indoeuropeistikos klausimus. Pasibaigus paskaitų ciklams, įvyko tradicinė konferencija, kurioje perskaityti trys pranešimai. A. Daugavietė (Sankt Peterburgas) aptarė estų ir lyvių kalbų poveikį latvių lyviškosios tarmės ir sėliškųjų patarmių fonologijai (nešakninių skiemenų balsių redukcija, ne pirmojo skiemens kirčiavimo atvejai, priebalsių geminacija ir kt.), Norbertas Ostrowskis (Poznanė) pasiūlė lietuvių kalbos priešdėlį *te-* kilmės požūriusieti surieveksmiu *te* 'ten', I. Seržantas (Bergenas, Vilnius) analizavo šiaurės rusų tarmių perfektą ir išskėlė mintį, kad jį galima kildinti ne iš posesyvinių, o iš rezultatinių konstrukcijų.

Be akademinų dalykų, mokyklos dalyviai ir sališkiei mėgavosi Salų 560 metų sukakčiai skirta įvairiaspalve koncertine programa, parengta Kauno styginių kvarteto, Baltijos gitarų kvarteto, „Yamaha“ muzikos mokyklos auklėtinių ir Giedrės Baranauskaitės bei Lauros Stančikaitės. Taip pat pristatytas ir ką tik išėjęs Zbigniewo Kosco fotografijų albumas „Salos: Fields and Gardens“ su ankstesniųjų vasaros mokyklų dalyvių mintimis ir prisiminimais (nuotraukas galima pasižiūrėti ir internete adresu <http://www.zbigniewkosc.nl/Salos>).

Kaip matyti, mokyklų programos būta plačios ir įvairialypės, tad reikia tikėtis, kad ir paskaitininkai, ir klausytojai nutęs savo Salų minčių gijas į naujus tyrimus, pranešimus ir straipsnius. Negalėjusieji dalyvauti paskaitų medžiagą ras paskelbtą internete (žr. <http://www.academiasa.lensis.org>) ir, suprantama, bus laukiami atvykstant kitąmet!

Erika JASIONYTĖ
[erika.jasionyte@gmail.com]
Jurgis PAKERYŠ
[jurgis.pakerys@flf.vu.lt]

43-IOJI EUROPOS LINGVISTINĖS DRAUGIJOS KONFERENCIJA

2010 metų rugsėjo 2–5 dienomis Vilniaus universitete vyko Europos lingvistinės draugijos (*Societas Linguistica Europaea*, SLE) konferencija, kurią organizavo Vilniaus universiteto mokslininkai:

prof. habil. dr. Aurelija Usonienė (vietinio organizacinio komiteto pirmininkė), doc. dr. Antanas Smetona, VU doktorantė Jolanta Šinkūnienė (sekretorė), dr. Birutė Ryvitytė, prof. dr. Vytautas Kardelis, doktorantė Erika Jasionytė ir doc. dr. Jurgis Pakerys. Konferencijos vadovas – Bertas Cornillie (Leveno katalikiškasis universitetas, Flandrijos mokslinių tyrimų fondas), o mokslinį komitetą sudarė per pusšimtį žymių viso pasaulio lingvistų¹.

Societas Linguistica Europaea yra nevyriausybinė pelno nesiekianti organizacija, vienijanti kalbininkus iš Europos bei kitų žemynų². Draugija leidžia kalbotyros žurnalus *Folia Linguistica* ir *Folia Linguistica Historica*. SLE konferencijos organizuojamos kasmet vis kitos šalies universitete ir temų požiūriu yra labai plačios. Šiųmetinė konferencija buvo jau 43-ioji, darbas vyko tris su puse dienos aštuoniose sekcijose. Pagrindinė konferencijos tema – kalbų kontaktų tyrimai, bet be jos buvo svarstoma ir daugybė kitų klausimų – fonologijos, morfologijos, sintaksės, morfosintaksės, semantikos ir pragmatikos; atskiros sekcijos skirtos tranzityvumui, deiksei, būsimajam laikui, sakinių jungimui, kognityvinei kalbotyrai, Kaukazo kalbų gramatikos problemoms, modalumui, istorinei kalbotyrai, partityvams, ergatyvumui, dvinarėms konstrukcijoms, giminės, laiko ir veiksmo kategorijoms, neiginiams, tekstynų lingvistikai ir sociolingvistikai.

¹ Plačiau – SLE 2010 konferencijos tinklalapyje <http://www.flf.vu.lt/sle2010/>.

² Draugijos tinklalapis – <http://www.societaslinguistica.eu/>.

Viena sekcija pirmąją konferencijos dieną buvo skirta baltų kalbų tyrimams arealiniu ir tipologiniu aspektu, jai vadovavo Piotras Arkadjevas (Rusijos mokslų akademija, Rusijos valstybinis humanitarinis universitetas) ir J. Pakerys (Vilniaus universitetas). Sekcijos darbą pradėjusi Nicolė Nau (Adomo Mickevičiaus universitetas, Poznanė) aptarė galimą metodologiją kalbų arealinėms ir tipologinėms sąsajoms aprašyti, iliustruodama ją latvių ir latgaliečių kalbų duomenų analize. Hansas Henrichas Hockas (Ilojaus universitetas, Erbana-Šampeinas) kalbėjo apie kirčio atitraukimą ir jo ryšį su galūnių redukcija lietuvių kalbos tarmėse. Piotras Arkadjevas išryškino lietuvių kalbos veiksmožodžio morfosintaksės ypatybes, nebūdingas genetiškai ir areališkai lietuvių kalbai artimoms kalboms, ir kėlė aptartųjų ypatybių kilmės klausimą. Nijolė Maskaliūnienė iš Vilniaus universiteto aptarė nekanonišką baltų kalbų subjekto ir objekto raišką sakiniuose su priešingą veiksmą žyminčiais predikatais, tokiais kaip *pirkti–parduoti*, *atspindėti–atsispindėti*. Anna Daugavietė (Sankt Peterburgo valstybinis universitetas) ir Andrew Dombrowskis iš Čikagos universiteto gilinosi į kalbų sąveikos rezultatus: Daugavietė teigė, kad augšzemniekų tarmės sėliškųjų patarmių intervokalinė geminacija po trumpojo balsio (pvz., *loppa*) ir trumpojo kirčiuoto balsio ilginimas (*lo:pa*) galėtų būti pasiskolinti iš lyvių kalbos, o Dombrowskis aptarė baltų substrato poveikį kai kuriems fonetiniams ir morfologiniams senosios Novgorodo tarmės reiškiniams.

Be specialiai baltų kalboms skirtos sekcijos, lietuvių ir latvių kalbų duomenys buvo analizuojami aptariant įvairias kalbotyros temas. Daug dėmesio sulaukė sintaksė. Axelis Holvoetas (Varšuvos ir Vilniaus universitetai) aptarė sintaksines struktūras su kvazisubjekto datyvu germanų, baltų ir slavų kalbose bei tokių konstrukcijų ryšį su tranzityvumu. Ilja Seržantas (Bergeno universitetas ir Lietuvių kalbos institutas), skaitęs net du pranešimus, pirmajame kalbėjo apie nekanoniško tranzityvumo atsiradimą šiaurinių rusų kalbos tarmių konstrukcijose su *-no/to-* dalyviais ir pastarąsias lygino su atitinkamais baltų ir finų kalbų junginiais, o antrajame išryškino genityvo partityvo, esančio subjekto pozicijoje, sintaksines ypatybes senojoje graikų, Vedų, baltų ir slavų kalbose. Inesa Šeškauskienė (Vilniaus universitetas) aptarė sintagmų, kurias sudaro gyvumo ypatybės neturintis subjektas ir aktyvų veiksmą žymintis veiksmožodis, vartoseną lietuvių ir anglų kalbų akademiname lingvistiniame diskurse.

Nemažai dėmesio skirta semantikos dalykams. Viešnios iš Latvijos universiteto Ilzė Lokmanė, Andra Kalnača ir Līga Vogina aptarė latvių kalbos sangražinių veiksmožodžių reikšmes ir mėgino apibrėžti gramatinę refleksyvų statusą dabartinėje latvių kalboje. Trys pranešimai buvo skirti modalumo raiškiai: Joanna Chojnicka ir Nicolė Nau (Adomo Mickevičiaus universitetas, Poznanė) pristatė evidencialumo atmainos nuogirdos (*hearsay*) raiškos priemonės dabartinėje latvių kalboje, Audronė

Šolienė (Vilniaus universitetas) analizavo anglų kalbos modalinio veiksmožodžio *must* atitikmenis lietuvių kalboje, o A. Usonienė (Vilniaus universitetas) svarstė, kaip morfosintaksiškai interpretuoti lietuvių kalbos įterptinius modalinius komplementinių predikatų sakinius, tokius kaip *žinia, aišku, suprantama* etc.

Loico Boizou (Vytauto Didžiojo universitetas) bei Jolantos Kovalevskaitės ir Gintarės Grigonytės (Vytauto Didžiojo universitetas) pranešimai buvo skirti lietuvių kalbos tekstynų lingvistikos klausimams. Lina Bikelienė ir Rita Juknevičienė (Vilniaus universitetas) pranešimuose rėmėsi Vilniaus universitete kuriamo anglų kalbos kaip užsienio kalbos lietuviams tekstyno duomenimis. Abi tyrėjos atliko gretinamąją besimokančiųjų ir gimtakalbių anglų kalbos tekstynų analizę: R. Juknevičienė gilinosi į jų leksikos ypatybes, o L. Bikelienė išryškino kiekybinius ir kokybinius teksto jungimo priemonių vartosenos skirtumus.

Ineta Dabašinskienė ir Marija D. Voeikova (Vytauto Didžiojo universitetas ir Rusijos mokslų akademija) lygino deminutyvų darybą, semantiką bei vartosenos dažnumą lietuvių ir rusų suaugusiųjų ir vaikų kalbose. Klausas Geyeris (Erfurto universitetas), remdamasis suomių ir lietuvių kalbų duomenimis, savo pranešime ieškojo kriterijų dvibalsiams tipologiškai aprašyti ir analizuoti. Loretos Vaicekauskienės (Vilniaus universitetas) tyrimas nušvietė žiniasklaidos darbuotojų geros kalbos koncepciją ir požiūrį į norminimą.

Konferencijoje dalyvavo 326 lingvistai iš 30 šalių, perskaityta per 300 pranešimų, 4 – plenariniai (pranešėjai – Balthasaras Bickelis [Leipcigo universitetas], Tania Kuteva [Diuseldorfo universitetas], Hubertas Cuyckensas [Leveno universitetas] ir Vladimiras Plungjanas [Maskvos valstybinis universitetas]), išrinkti 3 geriausi doktorantų ir 3 podoktorantūros tyrėjų pranešimai. 44-oji Europos lingvistinės draugijos konferencija vyks 2011 metais rugsėjo 8–11 dienomis Ispanijoje, Logronjo mieste, La Riochos universitete (<http://sle2011.cilap.es/>).

Eglė ŽILINSKAITĖ
[egle.zilinskaite@flf.vu.lt]

ALBERTAS ROSINAS
(1938 02 07–2010 07 23)

Trapią ribą tarp esamojo ir būtojo laiko skaudžiausiai pajuntame, kai apie kūrybinių sumanymų kupiną žmogų turime sakyti „Jis buvo...“, „išėjo...“, „paliko...“. Per pačią viduvasario brandą – liepai bai-

giantis – nelauktai užgeso profesoriaus Alberto Rosino gyvybė. Liko per ankstyvos netekties sielvarto prislėgta šeima – žmona Gražina, pirmoji visų savo vyro darbų skaitytoja ir jų santraukų vertėja į anglų kalbą, sūnūs Robertas ir Aleksandras, našlaičiais pasijutę buvę mokiniai ir kolegos, liko beveik užbaigta, tik galutinai nesuredaguota biografinė knyga apie Praną Skardžių.

Profesorius Albertas Rosinas buvo vienas žymiausių mūsų baltistų, neabejotinai žymiausias baltų kalbų įvardžių tyrėjas, be galo darbštus plataus akiračio mokslininkas, iš baltų kalbų istorinės gramatikos parašęs fundamentalių darbų, kuriuose nuosekliai laikėsi sisteminio kalbos tyrimo principų, taikė jam šiuolaikiškus metodus ir lanksčiai derino diachroninę rekonstrukciją su kruopščiu rūpimų formų sinchroninės padėties ištyrimu. Baltistikai ir lietuvių kalbos mokslui jis paliko neįkainojamą palikimą. Jam niekada netrūko idėjų ir būtų galėjęs dar labai daug padaryti. Deja, likimas nusprendė savaip, ir to sprendimo jau nebeatšauksi...

Albertas Rosinas gimė 1938 m. vasario 7 d. Kelmės rajono Pajuodupės kaime, kurio šiandien nebėra Šaukėnų seniūnijos žemėlapyje – buvusi Rosinų sodyba dabar prijungta prie gretimo Giriškių kaimo. Darbščių ūkininkų Aleksandro Rosino ir Onos Atkočaitytės-Rosinienės pirmagimis nuo mažų dienų buvo mokomas darbštumo ir pratinamas prie visų ūkio darbų. Pasukęs į mokslą, jis visą gyvenimą liko ištikimas šiai pamatinei egzistencinei vertybei: „Įpratau daug dirbti. Visokį darbą. Nemoku atostogau-